

**RIKTLINJER FÖR SKOLSKJUTS
AVSEENDE
GRUNDSKOLA, ANPASSAD
GRUNDSKOLA OCH ANPASSAD
GYMNASIESKOLA
I ÖSTHAMMARS KOMMUN**

Antaget av	Barn- och utbildningsnämnden
Antaget	BUN 2024-02-08, § 7 (Dnr: BUN-2023-44)
Ersätter tidigare version	BUN 2020-05-28, § 67 (Dnr: BUN-2020-040)
Gäller för	Barn- och utbildningsnämnden

INNEHÅLL

VAD SÄGER LAGEN	3
ELEVER I GRUNDSKOLA, ANPASSAD GRUNDSKOLA OCH ANPASSAD GYMNASIESKOLA	3
VAL AV ANNAN SKOLA (GRUNDSKOLA).....	3
OM EN ELEV FLYTTAR OCH BYTER SKOLA UNDER ETT LÄSÅR.....	3
RIKTLINJER	4
FÄRDVÄGENS LÄNGD	4
TRAFIKFÖRHÅLLANDEN	4
<i>Vinterskolskjuts</i>	4
FUNKTIONSNEDSÄTTNING	4
<i>Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall</i>	4
<i>Olycksfall</i>	5
ANNAN SÄRSKILD OMSTÄNDIGHET/SÄRSKILDA SKÄL	5
<i>Växervis boende</i>	5
<i>Vistelse i familjehem, korttidshem och hem för vård och boende (HVB)</i>	5
<i>Andra särskilda skäl</i>	5
ÖVRIGA RIKTLINJER	6
ANSÖKAN SKOLSKJUTS.....	6
FRITIDSHEM.....	6
RES- OCH VÄNTETIDER	6
SJÄLVSKJUTS.....	6
RAPPORTERING AV TILLBUD OCH OLYCKOR	7
BORTTAPPAT ELLER TRASIGT KORT.....	7
FORCE MAJEURE	7
UTBILDNING, INFORMATION OCH ANSVAR	7
REKTOR	7
VÅRDNADSHAVARE.....	8
ELEVEN	8
ENTREPRENÖR/FÖRARE.....	8
BESLUT OCH ÖVERKLAGANDE	8
BESLUT I SKOLSKJUTSÄRENDEN	8
ÖVERKLAGANDE	8
MER INFORMATION	9
REFERENSER.....	9

VAD SÄGER LAGEN

Elever i grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i Skollagen (2010:800.) Skolskjuts är en rättighet för de elever i grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem och som uppfyller skollagens förutsättningar för att beviljas skolskjuts.

Utgångspunkten för bedömningen av om rätt till skolskjuts föreligger är:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning hos elev
- Annan särskild omständighet

Val av annan skola (grundskola)

Elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns grundskola på grund av särskilda skäl eller på grund av eget val är endast berättigade till skolskjuts om de uppfyller skollagens krav på skolskjuts till följd av färdvägens längd, trafikförhållandena, funktionshinder eller annan särskild omständighet och om skolskjuts kan anordnas av kommunen utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

För elever som väljer att gå i fristående skolor utanför Östhammars kommun föreligger inte rätt till skolskjuts.

Om en elev flyttar och byter skola under ett läsår

Eleven har alltid rätt att flytta och gå kvar i skolan, men det är inte säkert att eleven är berättigad till skolskjuts. En prövning av rätten till skolskjuts görs i varje enskilt fall efter ansökan av elevens vårdnadshavare.

RIKTLINJER

Färdvägens längd

Skolskjuts anordnas när avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och anvisad kommunal skola eller skolskjutshållplats överstiger nedanstående avståndsgränser.

	Avstånd bostad-skolskjutshållplats	Avstånd bostad-skola
Förskoleklass – åk 3	2,0 km	3,0 km
Åk 4-6	3,0 km	3,0 km
Åk 7-9	4,0 km	4,0 km

Med avstånd menas den kortaste användbara vägen från bostaden där eleven är folkbokförd till den skola eleven anvisats. Med bostad avses tomtgräns och med skola avses infart till skolområde. Skolskjutshållplats kan vara ordinarie hållplats för linjetrafik, eller annan plats som bedömts lämplig av ansvarig för skolskjutsfrågor. För skoltaxi kan uppsamlingsplats tillämpas.

Avsteg från avståndsgränserna kan göras då likformighet eftersträvas inom ett väl avgränsat bostadsområde. Det kan innebära att vissa elever får skolskjuts även om inte avståndsgränserna uppfylls. På motsvarande sätt kan det innebära att ett område behandlas restriktivt och att därmed ingen elev inom området får skolskjuts trots att vissa elever uppfyller avståndskriteriet. Det senare kan till exempel tillämpas om det finns tillgång till säkra gång- och cykelvägar mellan bostads-området och skolan.

Trafikförhållanden

Skolskjuts kan beviljas även om inte avståndsreglerna uppfylls om färdvägen bedöms som särskilt besvärlig och riskfylld. En individuell prövning görs i varje enskilt fall efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Vid prövningen görs en bedömning av vägens beskaffenhet och trafiksituation. Även elevens ålder beaktas vid prövningen. Yttrande bör inhämtas från den nämnd som ansvarar för trafiksäkerhet i kommunen.

Vinterskolskjuts

Skolskjuts kan även beviljas under vintertid, så kallad vinterskolskjuts, om trafiksäkerheten nedsätts avsevärt, till exempel genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon nedsätts av mörker på en krokig eller backig väg. Enbart kyla, blåst eller mörk skog utgör dock inte trafiksäkerhetsskäl vintertid. Vinterskolskjuts kan beviljas för perioden 1 november – 31 mars.

Funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare, psykolog eller annan relevant profession. I utlåtandet ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan. Skolskjutsen kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

En prövning av rätten till skolskjuts vid funktionsnedsättning görs i varje enskilt fall efter ansökan av elevens vårdnadshavare.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Den kollektiva olycksfallsförsäkringen för barn och elever i Östhammars kommun täcker i vissa fall kostnader för resor mellan bostad och skola i det fall eleven har en tillfällig funktionsnedsättning som är orsakat av ett olycksfall. Elevens/ barnets vårdnadshavare måste i detta fall ta kontakt med försäkringsbolaget.

Annan särskild omständighet/Särskilda skäl

Växelvis boende

Huvudregeln är att skolskjuts anordnas från folkbokföringsadressen.

Elevens vårdnadshavare måste i dessa fall ansöka om skolskjuts.

Elev till vårdnadshavare med gemensam vårdnad och där eleven bor hos båda vårdnadshavarna (växelvis boende) kan beviljas skolskjuts från respektive vårdnadshavares bostad. Båda vårdnadshavarna måste vara folkbokförda i Östhammars kommun och eleven ska gå i anvisad skola samt uppfylla avståndskriterierna och riktlinjerna i övrigt.

Boendet ska vara av regelbunden karaktär, t ex varannan vecka och gäller inte vid spontana enstaka besök eller övernattningar hos den vårdnadshavare där eleven normalt inte bor. Vid ansökan ska schema bifogas.

Vistelse i familjehem, korttidshem och hem för vård och boende (HVB)

Om eleven inte är folkbokförd i Östhammars kommun är det elevens folkbokföringskommun som är kostnadsansvarig för skolskjutsen.

För att en elev ska få skolskjuts till ett korttidshem/ korttidsvistelse måste den vara stadigvarande och återkommande.

Varje enskilt fall prövas individuellt.

Andra särskilda skäl

Skolskjuts kan medges om det finns andra särskilda skäl. Vad som är särskilt skäl måste bedömas i varje enskilt fall.

ÖVRIGA RIKTLINJER

Ansökan skolskjuts

Om elev har behov av skolskjuts på grund av avstånd, trafiksäkerhet, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet/särskilda skäl behöver en ansökan göras via kommunens e-tjänst av vårdnadshavare inför varje nytt läsår samt vid förändringar under pågående läsår.

För vårdnadshavare som inte har möjlighet att göra digital ansökan t ex på grund av avsaknad av tillgång till Bank-id eller till följd av språkförbistringar kommer kunna söka skolskjuts genom kontakt med skolskjutshandläggaren.

Fritidshem

Elever i Östhammars kommun är inte berättigade till både fritidshemsplats och skolskjuts.

Kommunen är inte skyldig att anordna skolskjuts till eller från barnomsorg, det vill säga fritidshem eller annan pedagogisk omsorg (familjedaghem). Undantag kan göras i de fall eleven är placerad i någon av kommunens beslutade specialverksamheter.

Om eleven är inskriven på fritidshem och är i behov av skolskjuts de tillfällen eleven inte utnyttjar sin fritidsplats, behöver vårdnadshavaren ansöka om skolskjuts på grund av särskilda skäl. Om förutsättningarna ändras under läsårets gång är det vårdnadshavares ansvar att informera skolskjutssamordnare i Östhammars kommun.

Ansökan om skolskjuts vid särskilda skäl ska lämnas in inför varje nytt läsår.

Res- och väntetider

Kommunen strävar efter att minimera res- och väntetider i samband med skolskjuts. Schemaläggning och skolskjuts ska samplaneras så att res- och väntetider blir så korta som möjligt. På grund av samordning av skolskjutsverksamheten går det dock inte helt att utesluta att väntetider kan uppstå. Vad som är rimlig res- och/eller väntetid bedöms utifrån elevens ålder, möjlighet till tillsyn och andra omständigheter i det enskilda fallet.

Väntetid:

Förskoleklass-åk 6 bör väntetiden inte överstiga 30 minuter förmiddag och eftermiddag.

Åk7-9 bör väntetiden inte överstiga 75 minuter förmiddag och eftermiddag.

I den mån skolskjutsorganisationen leder till att väntetider uppstår före skoldagens början, eller efter skoldagens slut har skolan tillsynsansvar för eleverna från det att skolskjutsen anländer till skolan på morgonen och till dess eleverna klivit på skolskjutsen efter skoldagens slut.

I det fall föräldrar själva skjutsar eleven till skolan övergår tillsynsansvaret till skolan när skoldagen börjar. På motsvarande sätt övergår tillsynsansvaret till föräldrarna när skoldagen slutar.

Självskjuts

Om det finns särskilda skäl kan kommunen i samråd med vårdnadshavaren avtala om så kallad självskjutsersättning. Det innebär att vårdnadshavaren tar över det dagliga ansvaret för elevens

transport till skolan mot en kontant ersättning. Med särskilda skäl menas att självskjutsen utgör en organisatoriskt och ekonomiskt fördelaktig lösning på ett svårlöst skolskjutsproblem.

Ersättningsbelopp vid självskjuts följer skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil.

Ersättning för självskjuts med båt följer Skatteverkets normer för faktisk kostnad för resa med egen båt.

Ersättning betalas inte ut retroaktivt.

Rapportering av tillbud och olyckor

Incidenter och tillbud i samband med skolskjutsverksamheten ska alltid rapporteras till rektor för skolan som rapporterar vidare till ansvarig tjänsteman för skolskjutsfrågor.

Andra avvikelser rapporteras direkt på ul.se (när det gäller buss), för taxi meddelas ansvarig tjänsteman för skolskjutsfrågor på Östhammars kommun.

Borttappat eller trasigt kort

Borttappat eller trasigt skolkort anmäls omgående på www.ul.se. Ett nytt skolkort skickas till folkbokföringsadressen inom sju vardagar. Om kortet är borttappat får elev bekosta sina resor själv i väntan på nytt skolkort. Om kortet är trasigt kan elev få ett kvitto utfärdat av föraren/tågvärden som gäller som biljett i max sju vardagar.

Force majeure

När trafikföretag bedömer att transport på grund av väderlek, vägens skick med mera inte kan utföras på ett trafiksäkert sätt ställs transporten in. Ersättning för annat färd sätt utgår inte.

Rektor vid varje skola ska komma överens med varje skolskjutsentreprenör om hur skolan och vårdnadshavare ska informeras i händelse av inställda skolskjutsar.

UTBILDNING, INFORMATION OCH ANSVAR

Rektor

Rektor vid varje skola ansvarar för att en särskild genomgång hålls vid läsårets början för de elever som färdas till och från skolan med skolskjuts. Genomgången ska omfatta trafiksäkerhets- och ordningsregler vid hållplats, vid på- och avstigning, under färden samt vid förflyttning till och från fordonet. Vidare ska/bör genomgången innehålla råd och anvisningar om åtgärder och uppträdande i samband med en eventuell olycka.

Rektor ansvarar för ordning och säkerhet i samband med på- och avstigning vid skolan.

Skolan är skyldig att utreda händelser (exempelvis mobbing) som inträffar under skolskjutsen till/ från skolan.

Vårdnadshavare

Elevens vårdnadshavare ansvarar för eleven på vägen mellan bostad och skolskjutshållplats/uppsamlingsplats för taxi. Vårdnadshavare har tillsynsansvar för eleven tills denne är ombord på skolskjutsen. Om eleven missat skolskjutsen är det vårdnadshavarens ansvar att se till att eleven kommer till skolan.

Vårdnadshavaren har ett ansvar för att eleven följer gällande ordningsregler*.

Vårdnadshavare ansvarar också för att omgående informera skolan om omständigheter som kan påverka eleven rätt till skolskjuts, exempelvis flytt eller att eleven skrivs in i barnomsorgen. Vid växelvis boende ansvarar vårdnadshavarna för att i god tid lämna in ett schema över elevens vistelsetider så att skolskjutsen kan samordnas.

* Bilagor till riktlinjerna:

- Bilaga 1, Så här åker vi skolbuss i Östhammars kommun, finns på www.osthammar.se/skolskjuts
- Bilaga 2, Välkommen till skoltaxi i Östhammars kommun, skickas ut till vårdnadshavare då elev fått beslut skolskjuts med taxi

Eleven

Eleven ansvarar för att följa gällande ordningsregler samt inte uppträda störande eller på annat sätt sabotera ordningen.

Entreprenör/Förare

Föraren av skolskjutsfordonet ansvarar för ordningen under färd och ska rapportera till skolan eller till skolskjutshandläggaren på Östhammars kommun om en elev missköter sig. Föraren ansvarar också för att fordonet framförs på ett trafiksäkert sätt i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter.

BESLUT OCH ÖVERKLAGANDE

Beslut i skolskjutsärenden

Skolskjutshandläggare har delegation från barn- och utbildningsnämnden att besluta om skolskjuts inom dessa riktlinjer.

Överklagande

Beslut som gäller skolskjuts för elev som går i den skola kommunen placerat eleven i kan överklagas med förvaltningsbesvär. Det ska då framgå av beslutet hur överklagandet går till.

Beslut som gäller skolskjuts för elev som valt annan skola än den kommunen placerat eleven i kan endast överklagas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Mer information om hur man överklagar ett beslut finns på kommunens hemsida www.osthammar.se. Information kan också erhållas via barn- och utbildningskontorets nämndsekreterare.

MER INFORMATION

Information om skolskjuts, dessa riktlinjer samt aktuella tidtabeller till Östhammars kommuns grundskolor finns att hämta på kommunens hemsida www.osthammar.se/skolskjuts.

Referenser

Skollagen (SFS 2010:800)

Förordning om skolskjutsning (SFS 1970:370)

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning TSVFS 1998:17)

Lag om kommuners skyldighet att svara för vissa elevresor (SFS 1991:1110)